

О. Ю. Толстенко,
канд. екон. наук,
перший віце-президент,
ПАТ «Страхова компанія «СКАЙД»

ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСІВ ЧЛЕНІВ САМОРЕГУЛІВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Кожний новий етап розвитку ринкової економіки в Україні супроводжується новими ініціативами щодо запровадження певних інститутів, механізмів і засобів регулювання. Учасники ринку самі ініціюють створення професійних об'єднань для відстоювання спільних інтересів, захисту ринку від недобросовісних виконавців робіт, розробки необхідних професійних стандартів та надання допомоги членам таких організацій.

Нині тенденція з запровадження подібних інститутів охопила майже всі постсоціалістичні держави. Про це свідчить прийняття у 2007 році Модельного закону про саморегулівні організації в рамках СНД. Того ж року однойменний закон було прийнято в Російській Федерації. Не є виключенням з цього питання й Україна. В нашій державі вже тривалий час існують такі організації, а їх діяльність регулюється на рівні галузевих законодавчих актів, з поміж яких варто відзначити такі закони: «Про цінні папери і фондовий ринок», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про архітектурну діяльність» і деякі ін.

Саморегулювання є засобом, за допомогою якого члени професії або комерційної діяльності пов'язані взаємно узгодженим набором правил, що регулюють їх відносини з державою та іншими юридичними особами і громадянами, які є їх партнерами, клієнтами і замовниками. За таких обставин набуває особливого значення забезпечення майнової відповідальності у сфері саморегулювання, що повинно будуватись на добровільних засадах, при цьому члени СРО мають право самостійно обирати форми забезпечення відповідальності, пов'язані з реалізацією взятих на себе зобов'язань. Так, у «Модельному законі про саморегулюючі організації» [1] визначено фінансовий інструментарій захисту майнових інтересів членів СРО, пов'язаних з відповідальністю за

шкоду завдану третім особам, як способи забезпечення відповідальності членів СРО перед споживачами і іншими особами. Перший спосіб, це особове або колективне страхування, мінімальний розмір страхового покриття визначається згідно чинного національного законодавства. Другий спосіб — формування компенсаційного фонду в грошовій формі, за рахунок внесків членів СРО в розмірі, визначеному відповідними законодавчими актами.

Наприклад, у Німеччині згідно «Закону про створення Палати інженерів та порядку про професію інженера-консультанта», їх відповідальність має бути застрахована. Правління палати встановлює розмір мінімального покриття шкоди, яке складає: за шкоду завдану особам 500 000 євро; за матеріальну та майнову шкоду 250 000 євро. Член такої Палати повинен щорічно надавати до Палати підтвердження про гарантійне страхування у встановленому розмірі [2].

Законом України «Про архітектурну діяльність» [3], унаслідок внесених у 2006 році змін до цього Закону, архітектором було надано право страхувати свою професійну відповідальність, вимоги до страхового покриття або лімітів відповідальності не встановлювались. У 2011 році Закон було доповнено ст. 16.1, згідно якої СРО у сфері архітектурної діяльності може визначати правила і стандарти підприємницької та професійної діяльності, обов'язкові для виконання всіма членами таких організацій, а також передбачати механізм відшкодування збитків, завданих споживачам внаслідок надання членами саморегулювальної організації товарів, виконання робіт (послуг) неналежащої якості. Таке право надане і іншим професійним об'єднанням, особливо тим, які здійснюють професійну атестацію спеціалістів.

Порядок, умови та способи забезпечення майнової відповідальності своїх членів саморегулювальної організації затверджують у Статуті СРО або у відповідних Положеннях. На нашу думку, доцільно було б запропонувати учасникам таких об'єднань кілька фінансових інструментів забезпечення їх майнової відповідальності, а саме:

1. Запровадження індивідуального і (або) колективного страхування, при здійсненні якого слід враховувати розмір можливих збитків, які є наслідком помилок, прорахунків, ненавмисного несутлінного виконання своїх професійних обов'язків членом СРО і у відповідності з цим встановлювати вимоги до мінімального розміру страхової суми за договором страхування професійної відповідальності перед третіми особами.

2. Формування компенсаційного фонду СРО, до якого може бути включене відокремлене майно, належне СРО на правах приватної власності і грошові кошти (обов'язкові внески) її членів.

3. Гарантія банку, що відповідає вимогам до мінімального розміру фінансового забезпечення відповідальності перед третіми особами члена СРО має становити суму, достатню для відшкодування можливих збитків.

Як показує світовий досвід, з усіх зазначених вище, найефективнішим інструментом убезпечення майнових інтересів пов'язаних з професійною діяльністю — є страхування професійної відповідальності, яке дозволяє здійснювати захист професіоналів і осіб, яким завдано збитки.

Список літератури

1. Модельний закон о саморегулирующих организациях: Принят на 9-м пленарном заседании Ассамблеи государств-участников СНГ, Постановление №29-7 от 31.10.2007 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.sevrealty.com/ros/library/laws/self-regulation.

2. Закон «Про створення Палати інженерів та порядок про професію інженера-консультанта землі Гассен», від 30 вересня 1986 р.: Дійсний до 31.12.2014 р.

3. Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20.05.1999 р. №687-XIV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/show/687-14/>.

УДК 658.14:368.032.1

В. В. Тринчук,

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,
Київський національний торговельно-економічний університет

В. О. Фастунова,

старш. викладач кафедри фінансів,
Луганський національний університет ім. Т.Г. Шевченка

СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Одним із напрямів управління фінансами страхової компанії є управління її фінансовими потоками. Повна оцінка фінансового стану страховика неможлива без аналізу його фінансових потоків. Дослідження особливостей управління фінансовими потоками страхової компанії у страховому бізнесі базується на концеп-